

LR: dom 1998-12-02, mål nr Ö 19232-97

KamR: dom 2001-04-27, mål nr 891-1999

D 41/97

En anmälan har ingivits till Kommerskollegium beträffande auktoriserade revisorn A-sons revisionsinsatser som vald revisor i ett moderbolag och ett av dess dotterbolag räkenskapsåren 1991 och 1992. Anmälaren har bl.a. ifrågasatt värdet på en i dotterbolaget upptagen fordran på moderbolaget. Ärendet har överlämnats till Revisorsnämnden (RN) som den 1 juli 1995 övertog Kommerskollegiums ansvar för revisorsfrågor. Enligt övergångsbestämmelserna till lagen (1995:528) om revisorer skall ärendet, vad avser bedömningen i sak, prövas enligt äldre bestämmelser, dvs. enligt förordningen (1973:221) om auktorisation och godkännande av revisorer. De disciplinära påföljder som enligt 23 § nämnda förordning kan komma i fråga är varning eller upphävande av auktorisationen.

A-son har lämnat rena revisionsberättelser för moderbolaget och dotterbolaget räkenskapsåret 1991 samt för moderbolaget och koncernen räkenskapsåret 1992.

A-son har beträffande sina granskningsinsatser anfört att han reviderade dotterbolaget till och med år 1991. För räkenskapsåret 1992 hade årsredovisningshandlingar upprättats men revisionen avbröts i och med att dotterbolaget försattes i konkurs i maj 1993. Moderbolaget reviderade han till och med räkenskapsåret 1992. Vid revisionen av 1991 års räkenskaper granskade A-son moder- och dotterbolagets koncerninterna mellanhavanden på så sätt att en avstämning gjordes mellan bolagens saldon och en kontroll av underlag. Kontrollen föranledde inga anmärkningar. Han fann inte heller skäl att ifrågasätta moderbolagets återbetalningsförmåga vid fordringsförhållandets uppkomst. Vid denna tid gick moderbolagets och koncernens verksamhet bra. Dessutom hade den bank som svarade för finansieringen och lämnat lån rimligen gjort en noggrann analys av bärkraften i koncernen.

RN gör följande bedömning.

Revisorn skall vid sin granskning bilda sig en välgrundad uppfattning huruvida den i årsredovisningen/koncernredovisningen lämnade informationen är rättvisande. Bland annat skall revisorn genom sin granskning kunna fastställa om de i balansräkningen redovisade tillgångarna existerar och är riktigt värderade.

Dotterbolaget har i balansräkningen per den 31 december 1991 som omsättningstillgång redovisat en fordran på moderbolaget på 13 mkr. Denna fordran som ökat med mer än 100 procent från föregående räkenskapsår, utgjorde drygt 70 procent av dotterbolagets redovisade tillgångar. Moderbolagets samlade tillgångar uppgick till 15,9 mkr varav aktierna i dotterbolaget utgjorde ca 40 procent. Moderbolagets intäkter utgjordes såvitt framgår endast av administrationsbidrag från dotterbolaget. Koncernen redovisade för räkenskapsåret 1991 ett negativt resultat före bokslutsdispositioner. Sammantaget var moderbolagets resultat och ställning sådana att det fanns anledning för A-son att företa en närmare analys av moderbolagets möjlighet att återbetala sin kortfristiga skuld till dotterbolaget. De skäl A-son anför för att inte närmare pröva värdet på dotterbolagets fordran på moderbolaget – bl.a. att han förutsatt att kreditgivande bank gjort en noggrann analys av bärkraften i koncernen – framstår med hänsyn till de redovisade omständigheterna som anmärkningsvärda. RN finner att A-son genom sin underlåtelse att göra en egen fördjupad analys av fordrans värde har avvikit från god revisionssed vid utförandet av sitt granskningsuppdrag.

A-son har inte slutfört revisionen av dotterbolagets årsredovisning räkenskapsåret 1992. Trots detta har han i revisionsberättelsen för koncernen räkenskapsåret 1992 angett att granskningen har utförts enligt god revisionsbedömning och att koncernredovisningen upprättats enligt aktiebolagslagen. A-son har vidare tillstyrkt fastställande av koncernresultat- och koncernbalansräkningen. RN finner att A-son inte haft underlag för sina uttalanden i revisionsberättelsen och att han uttryckt sig på ett vilseledande sätt. Om revisionen fått en omfattning som avviker från god revisionsbedömning, exempelvis genom att ett visst dotterbolag inte kunnat revideras, skall detta anges i revisionsberättelsen. Detta gäller i synnerhet om dotterbolagets verksamhet, som i förevarande fall, utgjort en väsentlig del av den i koncernen bedrivna verksamheten.

Sammanfattningsvis finner RN att A-son underlåtit att utföra de ifrågakommande revisionsuppdragen enligt god revisionsbedömning. A-son har därmed åsidosatt sina plikter som revisor.

Med stöd av 23 § andra stycket förordningen om auktorisation och godkännande av revisorer meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN:s ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Stig von Bahr, Elisabet Fura-Sandström, Klas-Erik Hjorth, Margit Knutsson, Birgitta Lindén, Jan-Erik Moreau, Eva-Britt Nordhall och Per Thorell. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit kanslichefen Christer Lefrell samt avdelningsdirektörerna Carina Bergman Marcus och Åsa Arffman. Föredragande har varit Åsa Arffman.